

MÍSTO ÚVODNÍKu kytička

Červnový Poutník přichází s pozváním na tradiční unitářskou

KVĚTINOVOU SLAVNOST

svátek jednoty v různosti, kterým symbolicky vyjadřujeme naše ideály svobody, přátelství a tolerance. Každá květinka, kterou účastníci slavnosti přinesou je vložena do společné vázy nebo koše a představuje svého dárce. Společně s ostatními tvoří jeden celek – kytičci. Při odchodu ze shromáždění si každý odnáší květinu kterou přinesl jiný bratr nebo sestra. Tak zůstáváme spojeni neformálním poutem přátelství i za fyzické nepřítomnosti.

Květinovou slavností obohatil náš zakladatel dr. N. F. Čapek světové unitářství. Zahraniční unitáři totiž tento krásný symbolický obřad přejali za II. světové války a brzy po ní a byl rozšířen do mnoha unitářských obcí. Ví se, že tato slavnost má původ u nás.

Naše letošní „květinová“ bude v pátek 21. června od 17 hodin na brněnském ústředí – Staňkova 18a.

Než svážeme svoji kytičci, uvědomme si některé hodnoty typické pro fungující, vpravdě lidskou společnost a tím více pro unitáře: jde především o princip svobody, který je velmi náročný a vyžaduje vysoký stupeň sebekontroly či bdělé pozornosti. V praxi znamená vyváženou směsici svobody a zodpovědnosti s důrazem na zodpovědnost vlastní. Ve společnosti, jejíž jednotu nezajišťují žádné striktně zavedené pořádky, doktríny ani dogmatická učení a dokonce ani společné, autoritativně prosazované představy, záleží velice na přístupu jednotlivých členů, na dobrovolném sebeomezení ve prospěch celku, na svobodném rozhodování se pro dobrou věc, apod. Odměnou je vlastní lidský růst a pragmatickými zájmy nepodmíněné přátelství, pouto netíživé, chápající, odpouštějící a pomáhající.

Takové přátelství je samo o sobě vysokou hodnotou a vyžaduje značnou dávku tolerance. Zvláště ve společnosti, která si nečiní nárok na vlastnictví jednotného a sjednocujícího – pokud možno neměnného – názoru by mezilidské vztahy měly být posvěceny úctou a respektem k názorům druhých. Tomu nás učí skutečná demokracie a k tomu by mělo vést konkrétní cestou unitářství.

Budme na této cestě zodpovědnými poutníky.

Slunce v duši do letních dnů přeje

Jarmila Plotěná

ŽIDOVSKÝ hřbitov

JIRÍ HORT

SLYŠÍŠ PLÁČ, RABBI LÖVI?
CHCEŠ JEŠTĚ DNES PROSIT CÍSAŘE
ZA SVÉ MRTVÉ,
VOLAJÍCÍ ZE SEDMI VRSTEV HLÍNY?
VYSVĚTLIT V MÍRU TĚM,
KDOŽ NEZNALI ŠÁBES,
ŽE NENÍ ŠEST CÍPŮ PROTO, ABY SE NA KAŽDÝ
DALO NABODNOUT ZOUFALSTVÍ,
ŽE NENÍ ŽLUTÁ PROTO,
ABY SE MOHLA LEHCE USMÝKAT
V PRACHU A ŠPÍNĚ.
SEM NESMÍŠ VEJÍT S VINOUBO
DÍLEM SVĚDOMÍ.
ZDA BY TO NEBYLA STRAŠLIVÁ VZPOURA
SEMKNUTÝCH RUKOU,
KTERÉ BY POVSTALY ZE VŠECH JMEN
A OBRÁTILY SE PROTI TOBĚ?
TĚM,
KTEŘÍ NEVZPOMENOU, NEBO NECHTĚJÍ ZNÁT
ZÁŘI DEVÍTI RAMEN STŘÍBRNÉHO SVÍCNU,
BY ROZEHRÁLI PÍSEŇ,
KTERÁ SE NEPODOBÁ CHORÁLU V SYNAGÓZE.
SPÍŠE PLÁČI.
PAK BYS MĚL DO SMRTI PŘED OČIMA
ČAS,

KTERÝ SI ODPOČÍTÁVÁ KAMÍNKY.
TEN ZA MORDECHAIE,
TEN ZA DAVIDA A TENHLE ZA JUDITH.
A VÍTEJ VŠECHNA RÁNA,
DAR CHVÍLE PŘÍTOMNÉ I CHVÍLE PŘÍŠTÍ.

-

BÁSEŇ JE VĚNOVÁNA VZPOMÍNCE NA TRYZNU ZA OBĚTI HOLOKAUSTU, JÍŽ JSME SE 14. DUBNA ZÚČASTNILI ZA BRNĚNSKOU OBEC

Posmrtný život

ve světle náboženství a vědy

Buddhismus

Buddhovo učení není náboženství v pravém slova smyslu, ale spíše filozofie směřující k vnitřnímu osvobození. Buddhova kázání byla sepsána jeho žáky kolem 2. nebo 3. st. před n. l. Termín buddhismus se vztahuje k řadě různorodých vyznání a obřadů, které v sobě zahrnují jistý jednotící prvek.

Buddhistické školy dnes můžeme rozdělit do čtyř rozsáhlých kategorií:

- Buddhismus jihovýchodní Asie théraváda neboli Cesta starších, již jde spíše o pravidla mnišského života a nemá nejvyšší božstvo. Někdy se používá k jejímu označení název hínájána („Malý vůz“).

- Východoasijský buddhismus čili mahájánový, „Velký vůz“ naopak zbožštil Buddhovu osobu a přejal většinu božstev z hinduismu a učinil z nich strážce buddhistického Zákona.
- Tibetský buddhismus tantrický, jehož teorie a praxe v podstatě rozvíjí mahájánovou školu a západní buddhismus – jde o učení buddhismu praktikované v Evropě a severní Americe.

Buddhismus se zabývá pouze individuální eschatologií, o kolektivním osudu lidstva tu není ani zmínky. Jeho původně reformní hnutí v rámci hinduismu, zastává víru v transmigraci (stěhování duší) a karmu. Mezi hinduistickými a buddhistickými interpretacemi transmigrace jsou však rozdíly. Buddhistický systém např. odmítá hinduistický pojem átman – nepomíjející podstata člověka. Buddhistická definice lidského bytí se o duši či nesmrtelné podstatě vůbec nezmiňuje. Člověk se skládá z pěti různých prvků (fyzického těla, citů, smyslů, vůle a vědomí). Jednota těchto pěti prvků zvaných skandhy vytváří osobnost. Jestliže se tato jednota ztratí, nezůstane žádná trvalá jsoucnost.

Ve většině buddhistických proudů tím, co přechází z jednoho života do druhého, není lidské vědomí, ale karma, která zanechává na novém bytí svoji stopu. Konečným cílem života je únik z Kola znovuzrození dodržováním Buddhovy Vznešené osmidílné cesty a dosažením nirvány, stavu naprostého míru a vědění.

Některé buddhistické školy, zvláště náležející k mahájáně, vytvořily systém obrazů posmrtných stavů, čtených nebes a pekel, která však jsou pouze dočasnými stavy. V této souvislosti je pozoruhodným dílem základní spis tibetského buddhismu Tibetská kniha mrtvých poprvé sepsaná patrně v 8. stol. n. l. Kniha mrtvých je formulovaná jako poučení zemřelému na jeho cestě do „zásvětí“ – v mezistavu (Bardu), který následuje po fyzické smrti.

Podle tibetských buddhistických představ život pozemský a posmrtný jsou dvě formy vyšší existence a hranice mezi nimi je plynulá. Poučení člověku nacházejícímu se mezi těmito dvěma stavy pak není jen popisem pohřebního rituálu, ale především plánem správné životní cesty.

Sogjal Rinpoče píše v Tibetské knize o životě a smrti, díle o buddhismu pro současného člověka, že mnoho lidí chápe slovo „reinkarnace“ tak, jako by tu bylo „něco“ co cestuje z jednoho života do druhého, ale podle buddhismu kontinuitu mezi životy nezajišťuje žádná entita nýbrž podmíněnost.

Učení o reinkarnaci v různých náboženstvích

Myšlenka zřetězení životů je typická pro východní náboženské systémy, avšak s různými jejími podobami je možno se setkat v některých směrech i např. tzv. abrahámovských náboženstvích. Lze si povšimnout, že právě mystická učení vzniklá na základě různých tradic obvykle chápala život a smrt jako proces tvořící jednotu, v níž předpokládala existenci něčeho věčného (bez začátku a konce, něčeho zcela jiného než časové a prostorové kvality). Toto obvykle nazývala tato učení duší a často jí přiřítala schopnost

přerozování nebo znovuzrokování a prožívání různých životů většinou často plynoucích v časovém sledu.

Tyto nauky se hlásí k dávným či předpokládaným původním kořenům vlastního náboženského systému nebo všech náboženství, kde nacházejí stopy původního učení či vědění o jednotě veškerenstva, příčinném zřetězení životů, neustálých proměnách v rámci jednoty všeho bytí, smysluplném vývoji vědomí a s ním související globální zodpovědnosti člověka.

Posmrtný život ve světle vědy

Uvedené představy jednotlivých náboženství o životě po smrti jsou příkladem snah dát jednoznačnou odpověď na tuto otázku a vyjít tak vstříc odvěké touze člověka po jistotě. Analogicky se tendence hledat jedinou správnou odpověď vyjádřitelnou slovy objevuje i v případě, že si člověk nevybral žádnou náboženskou nauku a očekává řešení od vědy.

Naděje, že materialisticky zaměřená věda bude hybnou silou pokroku a jednoho dne dá jasný návod a všeobecně přijatelný obraz tajemství smrti a smyslu existence, zcela zklamala. Současná věda dnes nemá monopol na jediný správný „světový názor“ a její nejnovější objevy dokonce smazávají hranici mezi tradičními významy pojmů „idealistický“ a „materialistický“. Prožíváme revoluci v oblasti věd. Naše představy o čase, hmotě, prostoru a energii se radikálně mění a posouvají často i hranici tzv. zdravého rozumu, měřítka pravdivosti typického pro unitáře. Dnes vlastně nevíme, která, na první pohled téměř nesmyslná a pro laika těžko pochopitelná hypotéza by měla být zásadní pro další vědecký rozvoj.

Jestliže toto platí v oblasti výzkumu jednotlivých jevů života, o to složitější je situace při fenoménu zvaného „smrt“, přestože v současnosti přitahuje stále více pozornost vědy. Tomuto badatelskému úsilí napomáhají jednak vzrůstající technické prostředky umožňující experimentovat, jednak rozvoj lékařské vědy, díky jemuž se prudce zvýšil počet lidí zachráněných na samém prahu smrti.

Výpovědi osob, které měly zážitek blízký smrti (near-death experience, NDE, jsou zaznamenány již před 2 500 lety. Vyskytují se v literaturách různých národů po celou historii, právě tak jako různé experimenty (např. jóginů) s pohřbením a opětným „oživením“.

V současnosti thanatologie provádí interdisciplinární výzkumy. Průvodní jevy hraničních stavů mezi životem a smrtí publikuje celá řada autorů (např. R. Moody, Kübler – Ross, Vojtěchovský atd.). Thanatologové si povšimli skutečnosti neobyčejně zaktivizovaného vědomí umírajícího, avšak pro tento tzv. Lazarův syndrom nemají zatím vysvětlení. Mnozí resuscitovaní pacienti uvádějí nápadně shodné zážitky: akustické vjemy, vtahování do temného prostoru popisovaného jako tunel, šachta, jeskyně, apod., opuštění těla, vznášení se a vize vlastního těla zvenčí, pocit existence v jiném těle, které má nebývalé schopnosti a vlastnosti (schopnost pronikat hmotou, neviditelnost pro své okolí, neschopnost komunikovat se žijícími osobami, neomezená nebo znásobená schopnost vidění a slyšení. Opakují se rovněž zážitky působivého setkání s jasným světlem, popisovaným jako dobro, láska, mír, atd. Někdy toto světlo bývá vnímáno jako bytost nebo

bytosti, přičemž zde hraje roli náboženské a kulturní prostředí umírajícího. Někdy následuje přehlídka obrazů z dosud uplynulého života s jistým druhem etického hodnocení, často velmi odlišným od církevně náboženských představ. Někteří lidé rovněž vzpomínají nechuť k návratu do běžného života.

Ve většině případů dochází u lidí, kteří zažili fenomén blízké smrti k radikálnímu převrácení jejich dosavadního systému hodnot směrem k hlubšímu pochopení smyslu života a odklonu od úsilí o získávání peněz a společenského postavení. Tyto změny v chování na nich pozoruje i jejich okolí.

Proměna povahových vlastností spolu s projevy telepatie a jasnovidnosti (schopnost popisovat události odehrávající se na vzdálených místech, diagnostikovat, apod.) není zatím spolehlivě vysvětlena. Rovněž množství jiných otázek týkajících se života a smrti zůstává pro vědu otevřená.

Současná věda proto již sebe sama nepovažuje za neomylnou ani za vítěze nad náboženstvím. Vědci třetího tisíciletí začínají stále více zdůrazňovat nutnost zachování etického rozměru v oblasti výzkumu a využití vědeckých poznatků.

Posmrtný život z pohledu unitářství

Unitáři od svých počátků chápou veškerou existenci jako jednotu a neoddělují tvůrčí princip nebo podstatu této jednoty od ní samé. Z tohoto úhlu pohledu spatřují i tajemství smrti. Život chápou jako nekonečný proces neustálé proměny, kdy jedna forma zaniká, jiná vzniká, ale nikdy nenastává okamžik úplného rozdělení. Život a smrt, fyzické a duchovní, tělo a vědomí nejsou dvě protikladné od sebe oddělené existence. Z tohoto hlediska unitáři neuvažují o smrtelném a nesmrtelném, ale o věčném a stále nějak živém.

Smrt nechápou jako náhle přicházející událost, ale jako plynulý proces proměny jedné kvality ve druhou a zdůrazňují, jak život a smrt jsou spjaté. V tomto smyslu se zajímají o poznatky současné vědy, ale inspirují se i psychologickými aspekty náboženské thanatologie. Přesvědčení o kontinuitě jsoucna a stavů vědomí je zavazuje k osobní zodpovědnosti a chápání života a smrti jako školy naplňování etického kodexu.

DESIDERATA

Jdi tiše a klidně hlukem a spěchem a buď pamětliv míru, který klid uchová. Snášej se se všemi lidmi, ale nevydávej se jim.

Projevuj svoji pravdu klidně a jasně, naslouchej také lidem duchaprázdným a nevědomým, neboť i oni mají svůj osud.

Vyhni se hlučným a agresivním lidem, neboť duchu způsobují utrpení.

Když se srovnáváš s druhými, mohl by ses stát zatrpklým a nicotným, neboť vždy budou lidé, kteří jsou větší nebo menší než ty.

Raduj se ze svých výsledků, stejně jako ze svých plánů. Zůstaň na svojí cestě, i když je skromná. V proměnlivém štěstí věků je to pravé vlastnictví.

V obchodních záležitostech buď opatrný, neboť svět je plný podvodů.

Buď spravedlivý, mnozí lidé s námahou sledují vysoké ideály, ale veškerý život je plný příležitostí k odvaze a hrdinství.

Buď sám sebou. Především nebuď pokrytečný a v lásce cynický, neboť přes všechnu vyprahlost a rozčarování je věčná jako tráva.

Přijmi s rozvahou a odstupem přibývajících stáří.

Posiluj sílu ducha, aby tě při nepředpokládaném neštěstí chránil.

Ale nesužuj se myšlenkami. Mnoho strachu přichází z únavy a osamělosti.

Se zdravou mírou sebedisciplíny buď k sobě hodný.

Jsi dítě Univerza, stejně jako stromy a hvězdy. Máš právo zde být. I když je více nebo méně jasné, není žádných pochyb o tom, že se Univerzum rozvíjí tak, jak se rozvíjet má. Proto žij v přátelství a míru s Bohem, ať už ho chápeš jakkoliv.

I když máš jakékoliv trápení nebo touhu, udržuj ve zmatku života pokoj se svou duší.

Přes všechnu faleš, zbytečnou námahu, bezvýsledné snažení a všechny rozbité sny je přece jen svět krásný.

Buď opatrný a usiluj o to být šťastný.

Ze starého kostela Sv. Pavla

v Baltimore, 1692

SMYSL EXISTENCE:

Dožít se ve funkčním těle, svěžím duchu, smysluplného prožití a pozitivního konání svých dnů, a ve víře další budoucnosti odejít s čistým štítem.

Cílem je spojení duše, ducha a těla v nedílný celek nastolující mezi nimi harmonickou jednotu – znovusplynutí.

STÁLÁ SEBEKONTROLA:

- 1/ Víra v kosmickou energii a energii přírody.
- 2/ Najít svoje místo ve společnosti – etika a morálka prioritou.
- 3/ Prožívat štěstí a radost z drobných věcí a úspěchů.
- 4/ Respektovat a milovat přírodu – čerpat z přírody sílu a radovat se z jejích plodů.
- 5/ Věnovat pozornost dýchání, chůzi, pohybu, sebekontrolle.
- 6/ Jíst skrovně přirozenou stravu, omezit maso, zaměřit se na syrové potraviny – zelenina, obilniny, voda.
- 7/ Varovat se hluku, omezit televizi, rozhlas, politiku – nenechat se ovlivňovat a manipulovat.
- 8/ 1× týdně půst (24 – 36 hodin) – jen vodu, bylinné čaje, ovocné šťávy.
- 9/ Senioři žít ve společnosti mladších, mít zvíře jako společnost, studovat – Univerzita poznávání.
- 10/ Poznávání sebe sama, poznávání kosmických souvislostí.
- 11/ Vyvarovat se „zabíjení“ času neplodnou činností.
- 12/ Pomoc slabým a potřebným.
- 13/ Ignorovat nemoc a stáří – nepodléhat hypochondrii, myslet aktivně.
- 14/ Dýchat vědomě – dech = spojnice hmoty a ducha.
- 15/ Nepřepínat síly, nepředvádět se.

ROZVÍJÍ OSOBNOST:

Spravedlivost v činech

Oddanost kosmickému vědomí

Tolerance v jednáních a vztazích

Láska ke všemu kolem nás

Nelpění na věcech

Čistota myšlenek

ŠKODÍ NA CESTĚ:

Nenávist

Zvůle

Zlost

Lež

Lidské vědomí a intelekt jsou člověku překážkou v ovládnání jeho energie. Vědomí a intelekt tvoří rozum a rozum omezuje mimosmyslové vnímání. Člověk může vnímat prostorovost (absolutnost) a používat jen ty síly, na které je připraven.

DUALITA BYTÍ:

Jednota - mnohost

Vzplanutí - uhasnutí

Světlo - tma

Rozkoš - utrpení

Nebe - peklo

Život - smrt

Láska - nenávist

Myšlenka má svoji energii.

Ze záporných myšlenek vznikají záporné podmínky, z kladných myšlenek vznikají kladné podmínky.

Osvobod' se od všech neužitečných myšlenek.

Rovnovážný stav je blahodárný pro fyzické i duševní zdraví.

Sleduj cestu středu.

Pocit blaha není rovnováha, pocit nenávisti není rovnováha.

Zbav se kladného i záporného, otevře se Ti brána k míru v duši.

Dosáhnout vrcholu prázdna, prožívat plnost v klidu.

Ve společném procesu rodí se všechno tvorstvo a vše se znovu vrací zpět.

Pro Poutníka připravil:

Jaromír Jan Pokorný

O SVOBODĚ

Bůh nás obdařil svobodou, rodíme se jako svobodné bytosti. Můžeme učinit jakékoliv rozhodnutí, můžeme provést jakýkoliv čin. Nezapomínejme však, že každý čin, rozhodnutí i myšlenka se nám vrací, neboť zde působí zákon karmy. Neberme jej jako nějaký strašák. Nejde také o odvetu. Prostě se k nám vrací jako bumerang to, čemu jsme dali svoji energii, lhostejno jestli bereme či nebereme tento zákon v úvahu. Každý z avatarů, ať už Buddha, či Lao Tse, Ježíš nebo další, obeznamovali své současníky s tímto zákonem.

Možná jej nazíráme ne v plné šíři, možná si vytváříme vlastní, a tudíž nedokonalou představu o fungování tohoto zákona, ale je tady. Měli bychom tedy vážit každou myšlenku, každý cit, každé rozhodnutí, každý čin. Je v souladu s Boží vůlí? Nebo není? Hledáme Boží vůli? Zajímá nás vůbec? Nebo si myslíme, že něco takového je jen na překážku? Zajisté, nejedná se o diktát. Máme svobodu rozhodování. Ale je každé rozhodnutí, které učiníme, k našemu prospěchu a k prospěchu našeho okolí? To bychom měli mít na paměti, než začneme jednat.

Jak lze chápat vydání knihy Mein Kampf? Jako propagaci fašismu nebo pouze jako uspokojení hladu po svobodě informací? Pokud není takové vydání doplněno zasvěcenými poznámkami historiků, politologů, filozofů a psychologů z různých úhlů pohledu, pak asi po takovém díle předně sáhnou Hitlerovi pohrobci – tzn. ti, kteří mají blízko k takovéto ideologii a chtěli by ji znovu probudit k životu.

Svoboda přináleží k demokracii. Každý může sice svobodně vyjadřovat svůj názor, ale svoboda předpokládá odpovědnost, abychom nerozpoutali takové energie, jejichž dopad by nám nebyl vůbec milý. Hledejme proto nejdříve zákonitosti, hledejme řád. Hledejme

nejprve, jak nás nabádá Ježíš, království Boží. Ten řád (řád království Božího) hledíme v hlubinách své vlastní mysli – tam se můžeme dotknout své duše i podstaty vesmíru. Tam můžeme objevit, že království Boží je nekonečný mír, harmonie, ... Zkoušejme se do tohoto míru ponořit a zapomínat na strach, závist, zášť, ... Při dobrém postřehu a pozornosti můžeme všude kolem sebe nalézat stopy zákonitosti a řádu. Proč jen člověk se chce z tohoto řádu vymykát? Proč ve svých životech se odvoláváme na náhodu?

Jestliže člověk sám nehledá, nemůže nic nalézt, nemůže být také ani řeči o nějakém duchovním růstu a zrání. Jestliže se člověk nezajímá o pravdu - pravdu takovou, která zůstává pravdou za všech okolností, pak to svědčí jen o povrchnosti člověka. K hledání pravdy nás nabádal Mistr Jan Hus, stejně jako bratr J. A. Komenský nebo T. G. Masaryk. O svobodu hledání běží také v Unitárii. Takovou svobodu Unitária nabízí a poskytuje. Předně nemusíme své mozkové závity zatěžovat a zamořovat nejrůznějšími zatuchlými dogmaty, vzdálenými životu a realitě. Můžeme uvažovat o náboženství kosmického věku.

Svoboda má svá pravidla a nelze ji zaměňovat za bezbřehost, za vše je dovoleno. Tolerance není snášení kdejaké zhovadilosti. Nelze ustupovat před křiklouny a tlučhuby, kteří se lží na rtech, či s vlastní hloupostí se derou dopředu, k funkcím a k moci.

Stejně tak diskuse musí mít svá pravidla, svůj řád. I ta nejsvobodnější! Nelze připustit cokoli! To ovšem už záleží na tom, kdo tu diskusi řídí.

Josef Hepp

Miloš Mikota:

JSOU UNITÁŘI MONISTÉ NEBO MONOTEISTÉ?

Tuto otázku si možná položil mnohý z našich čtenářů anebo ji zaslechl při diskusi. Pokusím se na tuto otázku odpovědět tím, že si řekneme, co tato cizí slova znamenají.

Tak tedy co je monismus? Podle naučného slovníku pochází toto slovo z řeckého monos, což znamená jeden. Je to tedy filozofický směr, který vychází při vysvětlování světa z jednoho jediného principu, z jednoho základu, a to v protikladu ke směru označenému jako dualismus (počítá se dvěma základy) nebo pluralismus (ten počítá s více základy).

Monismus může být charakteristickým rysem jak filozofie materialistické, která hlásá, že základem všeho je hmota. A to je, pochopitelně, v rozporu s každým

náboženstvím, tedy i s unitářstvím. Ale na druhé straně se může vyskytovat ve filozofii idealistické, která sice nepoužívá slova Bůh, ale tvrdí, že základem světa je jediný princip označený jako Všejednota, Všemómír apod.

Co se týče druhého názvu, je monoteizmus jednoznačně vírou v jednoho Boha, oproti polyteizmu, kterýžto směr se vyznačuje vírou v množství bohů.

Unitářství patří bezesporu mezi náboženství monoteistická, neboť ve své teologii zdůrazňuje víru v jednoho Boha. Známy orientalista dr. J. Gelb zjistil, že Asyřané měli na 6 tisíc bohů. To zajisté způsobovalo tamním lidem značné potíže, proto museli vyhledávat zvláštní poradce, aby jim poradili, ke kterému bohu se mají obracet, když mají takové a takové problémy. Naproti tomu v Upanišadách nacházíme již ve 4. století př. n. l. zmínky o víře v jednoho boha.

Víra v jednoho boha se objevuje v Indii také za krále Akbara dvaapůltisíce let př. n. l. a přibližně v téže době se objevuje jednobozské náboženství také v Egyptě hlásané faraónem Amenofisem IV, který se sám označoval za Achnatona – tj. ctitele boha Atona, jehož dal zobrazovat jako zářící slunce s tisíci paprsky. Žel bohu po jeho smrti, kterou pravděpodobně zosnovali jeho protivníci, bylo toto jednobozské náboženství potlačeno a opět zavedeno mnohobozství.

Unitářství, zejména unitářství světové, je natolik tolerantní, že svým členům nepředepisuje způsob víry, ale předpokládá se, že unitáři věří v jeden jediný základ tohoto světa, ať už vycházejí z monismu či monoteizmu.

K ucelení tohoto problému se ještě zmíním o dalších směrech. Je tu např. panteizmus, který hlásá, že Bůh a vesmír, tedy duch a hmota tu byli od věčnosti. V minulosti deismus hlásal, že Bůh je oddělený od vesmíru. Jeho opakem je čistý teizmus, ve kterém je Bůh od vesmíru odlišný, ale neustále do něho zasahuje. Deismus i teizmus jsou produktem dualistického myšlení, kdežto v unitářství převládá názor, že Bůh a svět tvoří jednotu, který je ve věčné činnosti. Bůh je především chápán jako tvůrčí princip vesmíru, tedy i našeho lidského světa.

Nás unitáře zajímá především vztah člověka k člověku, k veškerenstvu a k Bohu. Z toho vychází unitářská definice náboženství, jak jsme si ji po delší diskusi v unitářském semináři zformulovali:

NÁBOŽENSTVÍ JE UVĚDOMĚLÝ VZTAH ČLOVĚKA K ČLOVĚKU, K VEŠKERENSTVU A K BOHU.

SNĚM

Dvacátého dubna letošního roku proběhl v Praze v rekonstruovaném sále N. F. Čapka sněm, kterého se zúčastnili zástupci obcí brněnské, pražské, plzeňské a ústředí. Za brněnskou obec se sněmu zúčastnili: sestra Mgr. rev. Jarmila Plotěná, sestra Eliška Plotěná, bratr místopředseda Jaromír Pokorný, bratr tajemník Josef Hepp, bratr Ladislav Kloud a bratr Lubomír Zelinka.

Všechny přítomné delegáty a hosty přivítal předseda správního sboru bratr dr. Ladislav Pivec.

Úvodní meditaci vedla hlavní duchovní, sestra Mgr. Livie Dvořáková. Poté jsme si společně za klavírního doprovodu br. Pivce zazpívali „Zapalte ohně lásky“. Dále byly zvoleny komise sčítací, mandátová, zápisová, volební a pro návrh usnesení. Ve sčítací komisi pracoval Jaromír Pokorný a v mandátové Josef Hepp. Byl zjištěn počet přítomných a konstatováno mandátovou komisí, že sněm může začít pracovat. Dále byl schválen jednací řád a také byl projednán a schválen program sněmu.

Zprávu o činnosti správního sboru za minulý rok přednesl dr. L. Pivec. Především zdůraznil, že se podařilo vytvořit tým lidí, kteří na profesionální úrovni zajišťují veškeré práce související s chodem ústředí a správou majetku. Tento tým je nyní o několik lidí „štíhlejší“. Dr. Pivec opět hovořil o své vizi dotování obcí – jde o vytvoření vhodného a pokud možno objektivního klíče, podle kterého by byly rozdělovány finanční prostředky jednotlivým obcím, a ty při využívání autonomie, by si samy rozhodovaly, jak s daným objemem prostředků naloží, jaké platy určí svým zaměstnancům, kolik budou mít zaměstnanců a na jaký úvazek, protože jen v obcích je možná účinná kontrola. Dále hovořil o navazování nových kontaktů a prohlubování stávajících se zahraničními obcemi v USA, Anglii, Německu... Je třeba pronikat do masmedií a prezentovat naše ideje široké veřejnosti. Něco se již podařilo, ale stálá mravenčí práce je i nadále před námi, abychom získávali do svých řad mladé lidi, na intelektuální výši, vzdělané, se širokým rozhledem, tak jak to bývalo za první republiky, kdy špičky národa se zajímaly o Unitárii. Důraz je třeba klást na to, abychom všichni žili dle unitářských myšlenek, skončili vády, ale také abychom se za svou příslušnost nestyděli, protože přece příklady táhnou. Je potřeba nabídnout takové aktivity, které budou mladé lidi zajímat, aby se mohli zapojit do naší činnosti.

Ze zprávy předsedy ústředí NSČU bratra dr. Pivce jsme se dověděli i o dalších aktivitách naší náboženské společnosti. Bylo co chválit. Bylo i co kritizovat. Zajisté ne vše se zdařilo tak, jak by bylo žádoucí. Stále je co zlepšovat, jinačí to ani být nemůže.

Nejen mně, ale všechny přítomné Brňáky samozřejmě potěšila pochvalná zmínka týkající se časopisu Poutník. Určitě se to promítne do snahy po ještě lepší práci při tvorbě dalších čísel, zejména když byla predestřena otázka, zdali jsou lepší Unitářské listy nebo Poutník?

Pak s ekonomickou zprávou a rozpočtem na rok 2002 předstoupil ing. Petr Štěpánek. Uvedl, že se podařilo ukončit dlouhotrvající spor s firmou Řezníček, kde zůstávaly nedořešené pohledávky a naběhlé penále ještě z období V. Strejčka. Ujistil, že už žádný

podobný případ nehrozí. Do oprav a úprav budov je potřeba stále investovat, ale že se tak bude dít uvážlivě. S rozmyslem je potřeba také vybírat klientelu pro pronájem prostor. Sází se jednoznačně na seriózní zájemce, kde se dá předpokládat vzájemná domluva a dlouhodobá spolupráce, což je výhodné pro obě strany. Celkový příjem za minulé období byl přes 7,5 milionů korun, výdaje přes 6 milionů korun. Podobně bude vypadat i rozpočet na letošní rok. Máme příslib, že detailní rozpočet bude mít k dispozici každá obec. Pro naši obec je počítáno s dotacemi ve výši 20 000,- Kč měsíčně.

Ze zprávy sestry ing. Růžičkové (která je ekonomkou) za dozorčí radu, jednoznačně vyplynula pochvala a uznání za vedení účetní agendy firmou ing. P. Štěpánka. Byl zvolen nový člen rady a pak i předseda, za bývalého předsedu, který rezignoval. Bývalý předseda dozorčí rady nebyl na sněmu přítomen, takže jsme se nedověděli příčinu, která jej k tomuto kroku vedla.

Všichni své připravené diskusní příspěvky mohli přednést, čas k přednesení příspěvku ovšem byl limitován dvěma minutami, bratr Kloud dostal výjimku na čtyři minuty. Za těchto podmínek nebylo možno plně rozvinout všechny myšlenky diskutujících.

Bratr Jaromír Pokorný přednesl dotaz týkající se přičlenění zbývajících obcí. A pak apeloval za početnější zastoupení brněnské obce ve správním sboru.

Platná ústava neumožňuje kooptaci do správního sboru, ale je třeba se lépe připravit na příští sněm v roce 2003, kde budou na pořadu volby do správního sboru. Bylo dosaženo toho, že v případě zdravotní indispozice bratra rev. M. Mikoty jej na základě plné moci může zastoupit tajemník obce J. Hepp.

K dotazům o připojení dalších (Strejčkových) obcí bylo dr. Pivcem sděleno, že předně lidé ve vedení těchto obcí nemají zájem o práci pod hlavičkou NSČU. Vzpomenul útoků a osočování ze strany pana Němečka z plzeňské univerzalistické obce. Tyto obce fungují na základě odlišné ústavy, tedy je právně nelze začlenit do NSČU, podobně jako by nebylo možné začlenit obce evangelické či jiných církví. Je však možné přijmout jednotlivce či skupiny, které budou akceptovat zásady a ústavu NSČU.

Bratr Kloud navrhoval ve svém příspěvku hledání cest k proniknutí do masmedií – tisku, rozhlasu a televize, aby byly osloveny větší počty lidí.

Dr. Pivec zcela oprávněně odmítá návrhy typu: mělo by se... Kdokoliv z unitářů může přijít s vlastní iniciativou a říci: udělám či zajistím konkrétně to a to, potřebuji k tomu takovou a takovou finanční či jinou podporu. A už vlastním chováním a vystupováním může skutečně každý působit jako dobrý příklad.

Jarmila Plotěná se přimlouvala za větší charitativní činnost, například vytvoření stacionáře.

K tomuto tématu bylo řečeno, že Pražáci již uspořádali benefiční koncerty s recitací a výtěžek věnovali na dobročinné účely. Něco podobného by se mohlo zorganizovat i v Brně.

Na dotaz kolik vlastně Strejček zpronevěřil, bylo odpovězeno, že Strejček štedře rozdělával mezi své příznivce, ale že ze všech provedených plateb byly řádně odvedeny

státu daně, a že právně jej nelze nijak postihnout. Morální škody se budou ale ještě nějakou dobu napravovat.

Sestra Dvořáková představila kandidáta na nového hlavního duchovního, kterým se stal bratr ThMgr. Luděk Pivoňka. Je to mladý sympatický muž, který se dostává do obtížného postavení. Každý začátek je zajisté těžký, o to však těžší, když není dostatek zkušeností. Nadto mu byla bratrem Merhautem vytknuta nedostatečná znalost angličtiny, bez níž se neobejde. Luděk slíbil, že tento nedostatek co nejdříve napraví. Domnívám se, že Luděkovi většina drží palce, projevilo se to i potvrzením do navržené funkce.

Co říci závěrem? Předně to, že sněm byl organizačně velmi dobře připraven a že tomu odpovídal i průběh bez zbytečných dohadování a průtahů. Nepříjemné bylo časové omezení diskutujících na pouhé dvě minuty, ale i tak se jednání protáhlo do pozdních odpoledních hodin. Znamená to naučit se vyjadřovat myšlenky jasně a úsporně.

Josef Hepp

J. J. Pokorný:

PŘÁNÍ

Studuj – čti – poznávej,
nezavrhuj nepoznané
a nezkresluj již poznané,
nevytrhuj z kontextu to,
co souvisí s jiným.

Poznávej bez předsudků
ne jenom prostřednictvím rozumu

a dogmat společenských věd všech zaměření,
poznávej a procit'uj srdcem
prodchnutým božským vědomím.

„Mnohým“ je vše jasné,
však je to pouze jejich úroveň poznání,
kterou chtějí vnutit všem
jako vrchol poznaného.
Překonávej překážky,
vždy znovu se vzchop
a kráčeš ke světlu –
to je darem naší svobodné vůle.

Potom jdi a tvoř v sobě,
bojuj s tím, co tě stále
svádí z tvé cesty
k božskému sjednocení.
Neustaň v stereotypu,
Bůh miluje ty,
kteří s jasnou myslí,
úsměvem a láskou
neustále naplňují
dílo božího plánu.

INDICKÁ VEČERNÍ MODLITBA

HLE VEČER PŘICHÁZÍ NA KŘÍDLECH MLČENÍ!
MLČENÍ SE SNÁŠÍ PŘES HORY, PŘES PLNÝ OKRAJ ŘEKY,
AŽ DO SAMÉHO VŠEHOMÍRA!
HLE, VEČER PŘILÉTÁ NA KŘÍDLECH MLČENÍ!
ZTIŠTE HLASY NEVOLE A NASLOUCHEJTE HLASU MLČENÍ!
MILIÓNY PLAMENŮ PLANOU VE HVĚZDÁCH, ABY OSLAVILY JEHO.
ON JE VE VÁS!
VYLOVTE MLČENÍ Z NITRA SVÉHO,
PŘILOŽTE JE NA SVÉ RÁNY A ZACELTE JE!
NASLOUCHEJTE VEČERNÍMU MLČENÍ,
NASLOUCHEJTE TICHU VŠEHOMÍRA,
NASLOUCHEJTE TLUKOTU SRDCE BOŽÍHO!

Z publikace „Večerní modlitby“ od Tomáše Halíka (nakladatelství Cesta 1999)

Josef Hepp:

BIBLE A JEDEN PASTOR

Víra není příslušnost k nějaké skupině lidí, velké církvi nebo sektě. Víra je přesvědčení, že je tu neomezená boží síla, stále se projevující, manifestující se a bez konce tvořící. Dnes, jako v době Mojžíše či Ježíše z Nazareta. Čas nehraje žádnou roli. Tato síla se manifestuje v galaxiích i v posledním zrnku prachu, ba v nejmenší částici hmoty. Proč by se měla vyhýbat člověku?

Škoda, že to nebereme v potaz. Stále hledíme na svět lidskýma očima, a přes různé indicie nám uniká tahle prostá pravda, představená v předešlém odstavci. Odložme představu, že jsme pouhým slabým tělem, obračejme se k duchu v sobě. K božství.

Budme účastni velkolepého tvůrčího božího díla. Všechno je možné. I ty nejsmělejší sny se stávají skutečností, pokud se naučíme věřit.

Svým životem nás k tomuto poznání vedl Ježíš. Je možné uzdravovat těžce nemocné, křísit k životu mrtvé, množit pokrm pro zástup hladových, kráčet po vodě, jestliže máme tu přísloušnou víru jako zrnko hořčičné. Nestačí vyslovit, že věřím. Tomu je potřeba se učit. Tedy většině z nás! Byli, jsou a budou ovšem mezi námi jedinci, kteří dovedou realizovat své sny. Ve vědě, technice, umění a dalších odvětvích lidské činnosti. Za tou realizací však vždy stála nezměrná víra, i imaginace. Týká se to i takových jedinců, kteří s křesťanstvím, dokonce ani s náboženstvím neměli nic společného. Přesto hluboce věřili. Ale tahle cesta víry je otevřená každému, ne jen nějakým vyvolencům. Jaký by to byl Bůh, kdyby někomu nadržoval a jiné zatracoval? To pouze lidé používají takováto měřítká. A bylo by jim lépe, kdyby je dokázali odložit. Zkoušejme vidět v každé bytosti boží podstatu.

Jedna z nejsilnějších myšlenek, které Norman předkládá každému, je ta, že Všemohoucí Bůh nás provází, je nám nápomocen. Mysleme na to: „Bůh je se mnou, Bůh mi pomáhá, Bůh vede mé kroky.“ Věnujme každý den alespoň pár minut těmto představám. Věřme, že od Něj plyne k nám potřebná síla i moudrost, abychom dokázali zvládnout každou životní situaci, i tu nejobtížnější, i když se to z počátku jeví jako zcela nemožné. Vytvářejme si vnitřní obraz sebe sama jako úspěšného člověka. Nepochybujme. Víra je takovou silou, kterou uznává i psychologie.

Jednomu muži, který měl stále obavy a byl nejistý, poradil, aby četl bibli a červeně si podtrhával citáty týkající se odvahy a sebedůvěry a učil se jim zpaměti. Jeho mysl takto byla doslova zaplavena pozitivními myšlenkami a z uzlíčku beznaděje se v krátké době stal odvážný, přitažlivý a úspěšný člověk.

Klidná mysl přitahuje inspiraci, skvělé nápady, správná řešení. Proto i Norman Peale doporučuje každému kromě stálého prohlubování víry též cvičit relaxaci, snažit se odkládat veškeré „haraburdí“, které nosíme ve své mysli. Závist ani vztek, ani pýcha, ani komplexy méněcennosti nám při hledání řešení nepomůžou. Klidná mysl a sebedůvěra a jistota ano!

Klid a mír jsou z těch nejlepších a nejpříjemnějších slov, jaké jazyk má. Tož si je často opakujeme v duchu, mysleme na ně, představujeme si je, vžívejme se do nich a najednou je ten klid a mír skutečně tady. Jsme v něm, i když mimo nás to může vypadat jinak, nadále smutně či zlověstně. A dál je potřeba posilovat a rozvíjet ten zatím křehký mír a klid v duši. Je to totiž stálá a nikdy nekončící duševní činnost.

Modlitba je podle Normana nedílnou součástí každého všedního dne. Každou volnou chvíli je možno pro ni využít, při cestě do práce, v tramvaji, metru, v čekárně... Je to takové bleskové připojení na Boha, ubezpečení se o nevyčerpatelném zdroji energie a nápadů. Žádejte cokoliv, ale s důvěrou a vděčností přijímejte to, co vám Bůh dává. Může to být pro vás ve skutečnosti lepší než to, o co jste prosili. Ale vždy, za každých okolností očekávejte vždy jen a jen to nejlepší. Buďte tak už dopředu naladěni. Co můžete očekávat od života, když neustále malujete čerty na zeď a rýpete se v nedostatcích vlastních i těch kolem vás?

A jak na zášť? Modlete se za ty, co vás nemají rádi, kteří vám ublížili, kteří se vůči vám nezachovali dobře. Zášť představuje pro duchovní růst a pro příliv duchovní síly překážku číslo jedna. Ne jenom křesťanství mluví o odpouštění, o lásce. Vzpomeňme metabhavany a jamy a nijamy. Nechť to však není pouhé odemletí jako na kafemlýnku, ale hluboké procítění významu a smyslu použitých slov. Zkuste si vybavit tvář nepřítele, aniž by vám okamžitě vzkypěla žluč a přestalo vám chutnat. Podívejte se na ni v duchu s naprostým klidem a mírem, zůstaňte dál vyrovnaní a laskaví, a přejte dotyčnému vše dobré. To je cesta ke změně, ne násilí. To se snažil naučit své současníky Ježíš. A platí to podnes. Jestliže jsme v duchu odsoudili kohokoliv, neprospěli jsme tím ani sobě, ani jemu, ani společnosti. Ale pokud se dokážeme za někoho pomodlit, uznáváme v něm dobré jádro, i boží podstatu a vytváří se předpoklad k jeho změně a růstu.

FORUM 2000

---

a ekologie

Během dvanácti let postkomunistické éry naše země dvakrát projevila iniciativu, která měla globální dopad. Roku 1991 se na dobříšském zámku konal první summit ministrů životního prostředí, kde tehdejší federální ministr ŽP Josef Vavroušek přes odpor ekonomistů a technokratů do programu zařadil blok o eko-etice a hodnotách. Podkladovým materiálem byla úvaha zakladatele hlubinné ekologie Arne Naesse. Tento průkopnický čin znamenal, že se tato problematika objevila v Agendě 21, přijaté na summitu OSN o životním prostředí v Riu roku 1992. Byl to průlom k systémovému myšlení a odvrát od starého newtonovsko-deskartovského mechanického paradigmatu, posíleného v éře pozitivismu. Význam tohoto průkopnického činu byl právem zhodnocen až za pět let na následné konferenci ministrů životního prostředí v Sofii.

Vstup ČR do NATO měl větší význam pro orientaci naší země, ale globální dopad to nemělo.

Na podzim 1997 svolal prezident Václav Havel a jeho přítel Elie Wiesel světovou konferenci Forum 2000. Tak se uskutečnila vize, kterou o dva roky dříve na univerzitě v Kostarice společně zformulovali bývalý prezident Oscar Arias Sanchez a jedna z nejlivnějších žen 20. století, nekonvenční futuroložka Hazel Hendersonová. Oba předvídali vznik rady moudrých, mravně nejvyspělejších světoobčanů, jejichž mravní autorita by nastolila protiváhu moci krátkozrakých politiků-rozhodovatelů, jejichž obzor nepřekračuje čtyřleté volební období a kteří často bývají loutkami sobeckých lobbyistických zájmů. Realizaci záměru finančně podpořil známý filantrop Johei Sasakawa, jehož nadace v ČR každoročně dotuje tři nejlepší ekologické projekty.

Programový výbor 1-Fora se skládal ze sociologů a politologů, kteří požadavek prezidenta Havla pozvat skupinu ekologicky orientovaných v čele s jeho poradcem Pavlem Šremerem znevažovali. Odizolovali je do paralelní sekce a jejich doporučení dali až na závěrečné plénum, kdy časová tíseň znemožnila diskusi o návrzích, které přednesla Hana Pernicová. Avšak každým rokem se v plénu objevovalo nečekaně tolik ekologických motivů a odkazů na přechod k trvale udržitelnému rozvoji, že tento u nás okrajový problém neupadl v zapomenutí.

Páté forum 2000

Po tragických událostech 11. září, kdy sebevrazi v New Yorku zničili oba mrakodrapy WTO, bylo přirozené, že delegáti zkoumali příčiny takových zoufalých činů. V přelidněném světě, kde milióny jsou podvyživeny či umírají hladu, otázka lidských práv se může zdát okrajová, či dokonce jako nejrafinovanější nástroj ideologické subverze Západu, ale i jako hrozba všem autokratickým režimům.

Ještě srozumitelněji to vyjádřil americký ex-prezident Bill Clinton: Američané většinou vycházejí z tradic, které nabádají, že musíme hledat a vážit si pravdy, ale nikdo není výhradním vlastníkem pravdy, protože jsme jen omezené lidské bytosti. Na druhé straně bin Ládin a Talibán věří, že pravdu znají a že svět je rozdělen na muslimy, kteří s nimi souhlasí, na muslimy, kteří nesouhlasí, tj. bludaře a zatřetí na většinu nevěřících. Oni sami jako vlastníci pravdy smýšlejí a oblékají se stejně a mají právo svá pravidla vnucovat všem ostatním.

Za prioritu Clinton pokládá zvyšovat životní úroveň rozvojových zemí, „aby přestaly zámožný Západ nenávidět“. Musíme odvrátit nebezpečí klimatické změny. Amerika, která dnes produkuje víc skleníkových plynů než ostatní svět dohromady, musí na jejich redukcii participovat.

Meziměstské elektronické konference

Doplňkový program E-Forum realizoval Fernando Díaz tím, že propojil pražskou panelovou diskusi, kterou řídili Hazel Hendersonová a brněnský sociolog Ivo Bělohoubek, s členy kateder enviromentálních studií v Brně a Olomouci. Úvodní slovo k tématu „Lidská práva, rozvoj a etika odpovědnosti“ měl Milan Smrž, předseda české sekce evropského sdružení Eurosolar. Vyzval k přehodnocení stavu, kdy západní finanční a ekonomická oligarchie si přivlastňuje lví podíl zdrojů a bohatství planety Země. Podobně neudržitelný a riskantní je centralizovaný fosilně jaderný energetický systém. „Je třeba jej proměnit v decentralizovaný, trvalý a ekologicky únosný sluneční systém, založený na kombinaci všech dnes známých obnovitelných zdrojů energie. O dalších projektech Eurosolaru se zájemci dozví na www.eurosolar.cz.

Živě se meziměstsky diskutovalo o projektu „Sluneční halíř“, dobrovolném fondu na podporu obnovitelných zdrojů energie, který je průhledný a bere v úvahu veškeré aspekty problematiky: řeší klíčové problémy rozvojových zemí (solární vaříče), přispívá ke vzniku nových pracovních míst, revitalizuje venkovský prostor a snižuje sociální a zdravotní náklady, vznikající fosilní a jadernou energetikou.

Martin Bursík zdůraznil, že energetika ze 70% klíčově ovlivňuje způsob života celé společnosti.

Brněnský politolog Martin Konečný a Vojtěch Koutecký z Hnutí Duha uvedli, že navrhované změny podle vzoru Německa a Skandinávie jsou i u nás proveditelné již dnes. Pro jejich zavádění neexistují žádné ekonomické či technické překážky, ale pouze bariéry v našich myslích a především v představách naší současné politické reprezentace, která lpí na přežitém, zastaralém modelu energetiky, jejíž rizikovost nám bolestně připamatoval útok teroristů na sídlo WTO.

Stát, kyberkultura a lidská práva

Stát, dosavadní garant lokálního řádu a pořádku, je nahlodáván expanzí globální ekonomiky. Rigidnost jeho struktury a monopolu na vzdělání ještě více ohrožuje internet, tj. otevření nekontrolovatelných informačních a kulturních toků. Exploze digitálních technologií je pravou revolucí, která ruší pojmy prostoru a času. V kyberprostoru mizí hierarchie, kterou snad máme zakódovanou v genech.

Kyberkultura boří zafixované mýty a pověry: bere vážnost novým zbohatlíkům, jejichž ideálem je tanec kolem zlatého telete a vzývání ZISKU jako cíle života.

Kyberkultura zavádí nová pravidla hry: dělí svět na společnosti informačně chudé a společnosti informačně bohaté. Důležitější než vytunelované bankovní konto či honosné, elektronicky zabezpečené sídlo, je kulturní a sociální kapitál vzdělaných a tím akceschopných jedinců. Tato nová kosmopolitní elita překračuje státní hranice a buduje na znečištěném oceánu ekonomicko-sociální patologie ostrůvky a archipely tzv. pozitivní deviace, propojené informačními sítěmi. Není divu, že dogmatici všech barev a odstínů mají z kyberkultury hrůzu, protože je nepřítelem světského i duchovního autoritářství. Jak využije kyberkultura svého potenciálu k šíření lidských a občanských práv? otevření diskuse o tomto delikátním tématu pokládám za největší přínos pátého Fora 2000.

PhDr. Boris Merhaut

STŘÍPKY ZRCADLA PRAVDY

Udělej si pořádek ve svém nitru!

Pokud tvým nitrem nevládne řád, vlečou tě přání, tížádost a žárlivost dnes tímto směrem a zítra oním.

Krise tkví v duši a proto se musí léčit právě tam.

Vimala Thakar